

LPM 2015, Torben Hansens tale:

Krise

Dias: Vinterbillede med skyer

Krisen kradser lige nu landbruget til blods. Danske særregler og overimplementeringer har sørget for, at vi var kommet et godt stykke bagud i forhold til vores konkurrenter. Så kom krisen i Ukraine og Putins embargo mod bl.a. fødevarer fra vesten. Den gør virkeligt ondt. Og vi må nok sige, at vi landmænd betaler en meget høj pris for det udenrigspolitiske slagsmål. De seneste prognoser ser desværre meget sorte ud. Værst går det ud over husdyrproducenterne, hvor det ser ud til at mange må forlade deres erhverv, deres bedrift og deres hjem i løbet af 2015. Prisen er også høj for mange medarbejdere i landbrugets virksomheder. Mange er i fare for at miste deres job - og prisen er også høj for samfundet som helhed. Vi taber arbejdspladser og indtjening.

Dias: Driftsresultater og prognose

Her ser i driftsresultaterne for den gennemsnitlige planteavlsbedrift over de seneste år og forventningerne til de kommende år. Det forventede fald i indtjeningen i 2014 i forhold til 13 skyldes primært

faldet i kornpriser – f.eks. er prisen på foderhvede faldet med ca. 20 %.

I 2015 tror vi på en mindre stigning i kornprisen i forhold til de helt aktuelle priser. Vi må dog stadig forvente, at vi ikke kommer på niveau med 2013 og slet ikke 2012.

For at have nok til en rimelig aflønning og forretning af egenkapitalen skal den gennemsnitlige heltidsplanteavlsbedrift have et driftsresultat på 6-700.000 kr. pr. år. Det er vi langt fra i disse år.

Vækståret 13/14 var præget af en mild vinter, et tidligt forår efterfulgt af en varm sommer. Heldigvis med tilstrækkeligt nedbør langt de fleste steder. Som helhed noget nær en ideel vækstsæson.

Dias: Kornlager

Den samlede kornhøst i tons blev da også et af de højeste i mange år. Men desværre blev kvaliteten i form af proteinindhold nærmest uhyggeligt ringe. Nogle af os høstede jo nærmest proteinfri stivelsesprodukter.

Dias: kornmark

I sektorbestyrelsen for Planteproduktion satte vi i 2013 det ambitiøse mål, at vi 2018 skulle kunne nå + 20, +30 og +40 % i marken. Det er hele tre ting – ja

- 20 % mere kerne
- 30 % mere biomasse
- 40 % mere protein

Halvdelen skal vi nå ved bedre dyrkning, driftsledelse, gener, teknologi mv., resten skal vi have hjælp til fra politikerne ved at få lov til at tilføre afgrøderne den mængde gødning, de har behov for.

Og det ER faktisk muligt at nå de ambitiøse mål. Forsøgene i serien Ny Udbyttefremgang, som er lavet i samarbejde med forsøgsenheder i DLBR og planlagt i samarbejde med væsentlige aktører indenfor plantesektoren viser, at potentialet er stort – og at det kan realiseres.

Dias: Ny Udbyttefremgang, hvede

Ved den mest intensive dyrkning høstede vi 16 % højere udbytte og 42 % mere i protein. Omkostningerne steg ganske vist også, men vi fik vist, at der er et betydeligt potentiale, og at det er værd at forfølge et ambitiøst mål. Men den udfordring må vi tage op sammen

med forskningen og alle aktørerne omkring plantesektoren, samtidig med at vi fortsætter kampen for bedre vilkår at producere under.

Rammevilkår og overimplementering

Dias: Landskab eller arbejde Mangler

Vi er i planteproduktionen, ja hele landbruget, ekstremt udfordret. Nogle udfordringer skyldes forhold på de internationale markeder; andre udfordringer er nationalt bestemt.

Vi snakker rigtig meget om rammevilkår – nogle gange måske så meget, at vi næsten glemmer effekten af god driftsledelse og håndværk. Vi har i erhvervet altid været gode til at tilpasse os, været innovative og fundet nye nicher. Det vil og skal vi fortsat være. Dårlige rammevilkår må aldrig blive en undskyldning for os. Der er masser af forbedringsmuligheder på alle bedrifter. Vi skal øge vores produktivitet, og gøre alt for at blive mere konkurrencedygtige. Det ændrer bare ikke ved, at vores udgangspunkt i Danmark er alt for ringe.

Et eksempel er de nye danske krav til MFO-efterafgrøder, som betyder at raps som afgrøde i dansk landbrug er truet. Fremover kan vi ikke nøjes med at så olieræddike som efterafgrøde, men vi skal derimod til at så en blanding af **TO** korsblomstrede afgrøder. Derfor vil vi risikere at løbe ind i problemer med kålbrok, og det er en me-

get alvorlig trussel mod rapsdyrkningen. Raps er en uhyre vigtig afgrøde i dansk planteproduktion, og de her regler kan vi ikke leve med. Hvorfor kan vi ikke få det ligesom i England, hvor de kan blande korn og korsblomstrede?

Dias: handicapskilt

I den globale konkurrence spiller vi med et stort handicap. Og i modsætning til i golf, så kan man altså ikke vinde i den her konkurrence med et stort handicap.

Det er helt afgørende, at vi får skabt forståelse hos politikere og embedsværket for, at vi har brug for lige konkurrencevilkår.

- vi har brug for politikere, der vil fjerne særbyrder i stedet for at finde på nye
- vi har brug for politikere, der vil fjerne selvpålagt konkurrenceforvridning,
- og vi har brug for politikere, der arbejder med og for erhvervet,

Dias: Læhegn

SKER det, så skal vi nok skabe arbejdspladserne og eksportindtægterne. Arbejdspladser og eksportindtægter som gavner samfundsøkonomien – og det har alle danskere brug for.

Vi beder ikke om meget – vi beder egentlig bare om rammevilkår, der svarer til vores nabolande. Vi har en fælles landbrugspolitik i EU, så

- a) HVORFOR kan læhegn og kvælstoffikserende afgrøder ikke tælle med som MFO-arealer i Danmark?
- b) HVORFOR viser et naboland, at man betaler lavere eller ingen jordskatter på landbrugsjord i Sverige, Holland og Tyskland?
- c) HVORFOR har vi som det eneste EU land en pesticidafgift på et meget højt niveau?
- d) Og HVORFOR kan vi ikke få lov til at gøde vores marker efter afgrødernes behov?

(Kunstpause...)

Dias: medaljer

Præmien for Europamesterskabet i overimplementering er **IKKE** lavet af GULD. Præmien til de danske landmænd er derimod retten til at løbe i kviksand. Det har alt for længe været for nemt at give EU skylden for alle mulige dårligheder. Men sandheden er bare, at det er vores egne danske ministerier, som selv spiller ind med begrænsninger, der er langt mere vidtgående end andre landes. Det er Danmark, som overimplementerer vandrammedirektivet. Derfor konstaterer jeg med stor tilfredshed, at der tegner sig et flertal for et

forslag fra blå blok, om at få danske overimplementeringer langt mere frem i lyset. Det **SKAL** være muligt at få en vægtning af, hvad strammere miljøkrav betyder over for tab af konkurrenceevne, velfærd og beskæftigelse. Det har vi savnet.

Men hvor opstår overimplementering, hvem sætter det i gang? Er det kun over-velmenende politikere?

For få måneder siden bragte Maskinbladet en række artikler, hvor tidligere medarbejder i Miljøstyrelsen, Claus Hansen, giver konkrete billeder på en kultur, hvor embedsværket selv bliver drivende og skaber øget pres for politisk handling på et fordrejet grundlag. Det er skræmmende læsning, og det er alt andet end tillidsopbyggende. Men det er godt, at der nu er politisk opmærksomhed på sagen. Det diskuterer vi videre på kongressen under sessionen "Højaktuelt emne", hvor Claus Hansen også deltager.

Pesticider

Dias: Drikkevand

Vi er som landmænd utroligt stolte over, at vi fra vore dyrkede jorde leverer verdens bedste drikkevand. Og husk på, at langt det meste af drikkevandet er fra jord, der har været i intensiv dyrkning gennem

mange år. Derfor siger vi også til kommuner og vandforsyninger;

LAD - NU - VÆR'

- LAD NU VÆR' med at bruge den generelle kortlægning af grundvandsmagasinerne til at kræve at vi holder op med at bruge planteværnsmidler
- LAD NU VÆR' med at tro at normal gødskning efter afgrødernes behov skader grundvandet
- PRØV NU I STEDET at lave et realitetstjek af, hvor godt vi har styr på vores indsatsfaktorer i dansk landbrug.

Lad os nu sammen være stolte af og glæde os over vores fantastiske grundvand og så lave en realistisk indsats dér – og kun dér – hvor der er behov.

Dias. Aktive stoffer

Kravene til nye pesticider er så strenge, at færre og færre nye stoffer slipper igennem nåleøjet. Det gælder ikke kun i Danmark. Grafikken her bag mig viser den seneste opgørelse af hvor mange aktivstoffer der er på vej fra planteværnsfirmaerne.

Derfor er det særligt vigtigt, at Miljøstyrelsens godkendelse ikke sætter unødvendigt høje standarder for at sikre vores drikkevand.

Der er stigende problemer med resistens indenfor ukrudt, svampe og skadedyr. Og vi får stadig færre midler til rådighed. I hvedeforsøgene så vi en stor effekt på septoria af de SDHI-midler, som man må anvende lige på anden side af grænsen. Igen rammes vi af en dansk overimplementering, som stiller os ringere i konkurrencen. Vi afventer med spænding resultatet af den internationale ekspertvurdering, som netop er blevet gennemført. Vi skal have sat risikovurderingerne i de rette proportioner, hvis der fortsat skal godkendes de nødvendige midler i Danmark.

Dias: æbler

Danske landmænd laver sikre fødevarer og rent drikkevand. Hvis der opstår problemer, så har vi et fagligt system og en organisation der hjælper med at få dem løst. I 2013 blev der fundet små koncentrationer af prosulfocarb på danske æbler. Vi løste problemet med handling, faglighed og frivillighed. Der har ikke været fund i 2014, så den handlingsplan som SEGES lavede sammen med Syngenta virkede. F.eks. steg Hardi's salg af low-drift dyser med over 400 % - og vi kan fortsat bruge Boxer og tilsvarende produkter på en ansvarlig måde.

Ivar Ravn vil komme nærmere ind på pesticider og svampemidler i sin beretning.

Vandplaner

Dias: Vandløb

Vandplanerne blev – endnu engang – vedtaget i oktober sidste år. Forud var gået det kaos, I alle kender til – forsinkelse på forsinkelse, klager og retssager mod staten og hele seks høringer. Trods de mange høringer, den politiske debat, statens tabte sager og de ekstra 5 år, man har brugt på arbejdet, lever planerne desværre ikke op til forventningerne. De er fortsat præget af fundamentale fejl.

Derfor har vi i Landbrug & Fødevarer endnu engang klaget til Natur- og Miljøklagenævnet, og derfor kører vi **FORTSAT** retssag mod staten.

Dias: Fjord

Anden generation af planerne blev sendt i høring 22. december. De bygger desværre videre på samme forkerte grundlag – enøjet opmærksomhed på kvælstof som miljøets fjende nr. 1, og en forskruet idé om, at **ALLE** vandløb – floder såvel som afvandingsgrøfter – skal opfylde strenge miljøkrav.

Vi kan til stadighed konstatere, at vandløbsområdet er overimplementeret. Der er fortsat taget alt for mange vandløb med i planerne. Det er navnlig rigtig mange små vandløb, der er taget med, til trods for at der ikke er krav om det fra EU's side.

Dias med grøft

Vi kan konstatere, at alt for mange vandløb fortsat kaldes naturlige. En meget stor del af alle danske vandløb er kunstige og andre burde kaldes stærkt modificerede, fordi de primært bruges til afvanding. Men den kategori bruger man slet ikke i Danmark.

Fejlene kan få alvorlige følger: Det vil vise sig, at der skal en enorm indsats til for at få god tilstand i alle vandløbene, hvoraf de fleste har et meget ringe potentiale. Har samfundet råd til at betale milliarder i erstatning til os landmænd? Var det ikke bedre at få noget realisme ind i synet på vandløbene?

Ensidigt fokus på kvælstof

Dias: Luftfoto

Der er rigtig mange faktorer, som påvirker det kystnære havmiljø i Danmark – ja nærmest et HAV af forskellige presfaktorer. Det kan være fiskeri, muslingeskrab, stenfiskeri, gamle skader fra spildevand, udenlandske kilder, højere temperaturer, og at mange fjorde nu engang ser ud, som de gør. Men i Miljøministeriet er verden

langt mere enkel, for dér er kun én faktor der påvirker havmiljøet:

Kvælstof!

Så nu skal vi til at reducere. **IGEN**. Og sørme om ikke man efter mange flotte beregninger kommer frem til, at vi skal reducere ned til nærmest det niveau, der var i de gamle vandplaner, nemlig knap 41.000 tons.

I Landbrug & Fødevarer er vi helt uenige og har kæmpet imod alle de steder, der har været mulighed for det. Vi søger hele tiden indflydelse, svarer når vi bliver spurgt og deltager samtidig i projekter, der viser nye veje, både med sikring af god miljøtilstand og udvikling af nye virkemidler. Så har vi også muligheden og viden til åbent at kritisere det arbejde, der har foregået. Vi har f.eks. åbent kritiseret det arbejde, der har kørt, med at udvikle nye modeller til havmiljøet.

DERFOR: Det hænger slet, slet ikke sammen at indføre nye begrænsninger i de nye Vandområdeplaner, når planterne råber efter kvælstof, landbrugets økonomi er stærkt presset, der mangler faglig dokumentation for kravene og en målrettet regulering skal give en stor erhvervsøkonomisk gevinst. Mere kvælstof og realistiske målsætninger – det er hvad landbruget og Danmark har brug for!

Manglende konsekvensberegninger

Manglen på grundige konsekvensberegninger bærer en stor del af skylden for, at vandplaner og vandområdeplaner er havnet, hvor de er i dag. Det er nemt at ønske sig alt muligt på miljøområdet, når man ikke skal forholde sig til, at der følger en regning med.

Dias. Leif

De nye vandområdeplaner viser det igen: Lukkede fjordområder som fx Mariager Fjord, Odense Fjord og Limfjorden står til at skulle reducere helt op til 40 % yderligere i forhold til 2012. Det er 40 % oven i den halvering, vi allerede **har** leveret. Her kan man lige så godt lukke og slukke, hvis det bliver en realitet. Det kan man vist godt kalde **målrettet afvikling** i stedet for.

Lad os se på et eksempel fra Odense Fjord, som SEGES har prøvet at regne på.

Dias 1. Leif

Der er målt et fald i kvælstofudledningen til Odense Fjord fra 37 kg kvælstof pr. ha. i begyndelsen af 90'erne til 19 kg fra 2008-12. Men ser vi så på, hvordan Naturstyrelsen har sat målsætningen for 2021, kan man godt blive chokeret. Udledningen skal halveres en gang til – nemlig fra 19 til 10 kg kvælstof pr. ha. Og så skal man være opmærksom på, at de 10 kg er inklusive de 3 kg kvælstof,

som stadig vil blive udledt fra arealerne til fjorden, hvis de bliver taget ud af drift permanent. Det kræver en reduktion på 60 pct. af landbrugsbidraget.

DIAS 2, Leif

Tom Østrup er svineproducent ved Ståby på Midtfyn i oplandet til Odense Fjord. Tom ønsker selvfølgelig som alle andre danske landmænd at få lov at tilføre kvælstof efter afgrødernes behov, tilpasset forholdene på sin bedrift. Desuden ønsker han også at slippe for de efterafgrøder, der giver begrænsninger i sædskiftet.

Beregninger viser, at det kunne give ham en ekstra indtægt på 190.000 kr. pr. år.

Men med vandplanerne får han det modsatte. Skal han leve op til kravene i vandområdeplanen for Odense Fjord, bliver han faktisk henvist til at dyrke vårbyg med efterafgrøder på hele arealet eller tage 66 % af arealet ud af drift.

Et samlet tab på ca. 400.000 kr. årligt på en 180 ha. bedrift

Det kan bare ikke lade sig gøre! Vi skal have lempelser – ikke stramninger!

Når embedsværket det næste halve år skal se nærmere på indsatskravene til fjorde og kystvande, så skal de ikke have fred. Vi vil forlange, at der laves realistiske og reelle konsekvensberegninger

for hvert enkelt delopland. Og vi er nødt til at dokumentere, hvor store konsekvenser det her kan få for landbruget og følgeindustrierne. Vi må op på hesten igen!

Vi har vist, at vi kan flytte noget i sidste generation af vandplanerne med gennemarbejdede faglige argumenter og en stærk politisk indsats både lokalt og centralt. Det kan og skal vi gøre igen!

Målrettet regulering

Dias: Helle Thorning

Vi blev både ved aftale om Finanslov 2014 og aftale om Vækstplan for fødevarer i april i 2014 lovet en omlægning af kvælstofreguleringen, og at omlægningen skulle medføre en **stor gevinst** for erhvervet. Og at den målrettede regulering skal indføres i 2016.

For mig er det helt klart, at nu skal det være **slut** med unødvendig regulering, **slut** med ensidigt fokus på kvælstof og **slut** med underoptimale normer.

Alt den nuværende generelle regulering som undergødskning, randzoner og efterafgrøder skal væk.

En målrettet regulering skal baseres på solidt fagligt grundlag, hvor alle påvirkninger af miljøtilstanden såsom klima, bundslam og kvælstof fra udenlandske kilder skal medtages, når regningen skal gøres op. Vores krav er, at man alle steder som udgangspunkt skal kunne

gødske efter afgrødernes behov. Undergødskning har meget ringe effekt på reduktion af kvælstofudledningen, som vi senest er blevet bekræftet i af svenske undersøgelser og vores egne landsforsøg.

Dias: areal og parceller i Nordjylland

Her ser vi resultaterne af et forsøg, hvor vi har målt kvælstofoverskud og kvælstofudvaskning ved forskellige niveauer for gødnings-tildeling på et systemdrænet, fladt og grøftet areal i Nordjylland med hvede efter hvede. Vi har målt på det midterste dræn af i alt 3 under hver parcel.

Vi starter med at tildele 1 gange den lovbestemte reducerede norm, så giver vi $\frac{1}{2}$ gange reduceret norm, halvanden gang og til sidst 2 gange den lovbestemte norm op til i alt 306 kg. N pr. ha.

Slide: Graf der viser udvikling i udvaskning og udbytte

Det vigtige og for mange overraskende er de grønne punkter på grafen. De viser udvaskningen fra drænene – og den flytter sig stort set **IKKE** med stigende kvælstoftildeling – i hvert fald ikke før vi kommer et godt stykke over afgrødernes behov, når økonomien også skal følge med. Men så stiger den til gengæld også kraftigt.

Det er det foreløbige resultat, hvor vi har 3 målinger ud af i alt 5 – men alligevel er tendensen helt klar:

Det giver ikke mening at reducere gødningstildelingen ned under afgrødernes behov – det hjælper ikke miljøet, så lad dog være!

Retentionskort

Dias: Mapper med lås

Staten har nye retentionskort på vej. Vi har senest hørt, at de måske kommer i februar. De kommende retentionskort giver anledning til stor frustration og frygt for, at jorden bliver brændemærket rød. Lad mig understrege: Vi mener under ingen omstændigheder, at kortet kan benyttes til at fordele kvælstoffet mellem landbrugsjorde, og det kan **IKKE** bruges til at regulere på tildeling af gødning.

Det er store og urealistiske målsætninger og indsatskrav ude i fjorde og kystvande, der er ødelæggende.

Vi har ikke set retentionskortene endnu, men vi ved, at de er baseret på få målinger, og derfor bygger på et alt for usikkert fundament til at kunne bruges i en målrettet regulering på bedriftsniveau.

Vi mener, at der i de områder, hvor der kan komme et indsatskrav, skal der suppleres med langt flere målinger.

Og husk så lige endnu engang på: Hvis en ny regulering ikke giver mere kvælstof og mulighed for at gøde efter afgrødernes behov, så

forduffer den gevinst og konkurrencedygtighed som politikerne har lovet landbruget og befolkningen.

Dias: FN og bæredygtig intensiv produktion

Forringedede vilkår til forskning og udvikling

Danmark er førende i Verden indenfor det man kalder "bæredygtig intensiv produktion". Ifølge FN er det netop bæredygtig intensiv produktion, der skal sikre den globale fødevareforsyning i de kommende årtier.

Der er mange årsager til, at vi i Danmark har opnået denne status:

- Dygtige og veluddannede landmænd
- Andelsbevægelsen, hvor man selv ejer produktudvikling og afsætning
- En stærk jordbrugs- og fødevareforskning
- Et stærkt rådgivningssystem og et uafhængigt forsøgsarbejde.

Dias: Dan Jørgensen og promiller

En stor del af vores forsøg og udviklingsaktiviteter som I hører om her på kongressen, er finansieret af pesticidafgifterne via den såkaldte promilleafgiftsfond.

Og lad mig slå det fast med det samme: Pesticidafgifterne skal fjernes helt – jo før jo bedre! De er konkurrenceforvridende og unødvendige. Hvis pesticidafgifterne blev fjernet, kunne vi stedet selv lave en ordning, der finansierer forskning og udvikling i plante-sektoren, præcis som vi ser det hos vores kolleger i f.eks. Mælkeafgiftsfonden, Svineafgiftsfonden og Frøafgiftsfonden. Det er for øvrigt også måden, som man gør det på i vores nabolande.

MEN - så længe staten vil opkræve afgiften må vi **som minimum** forlange, at pengene føres tilbage til erhvervet. Allerede i dag er det kun godt 1/3 af pesticidafgifterne, der føres tilbage til forsøg og udvikling i erhvervet. Fødevarerministeren har netop fremsendt forslag om, at det nok var bedre, at han tog sig af at administrere pengene via NaturErhvervstyrelsen, og at der i øvrigt skulle ske en prioritering væk fra produktivitet i erhvervet og over i en mere såkaldt samfundsnyttig og helhedsorienteret retning.

Et sådant overgreb på **VORES** penge vil udhule vores udviklings- og konkurrencekraft voldsomt. Det må og skal være os landmænd, der har det afgørende ord, når midler til udvikling af vores erhverv skal prioriteres. Det er en ”ommer”, Dan Jørgensen – lad os beholde vores penge til udvikling og forsøg!

Muligheder og de unge

Dias: VKO-forslag fra aviser/artikel

Her midt i krisen og de trusler der er omkring vores erhverv, skal vi også huske at hæve blikket. En af de helt store globale udfordringer de kommende årtier bliver at skaffe nok fødevarer og rent vand til en voksende befolkning. Det bør jo give os store muligheder for at styrke vores placering på det globale marked og tjene god valuta hjem til hr. og fru Danmark og vores egne hårdt trængende kassekreditter.

Vi går ind i et valgår, og vi konstaterer med glæde at Liberal Alliance i november fremsatte et forslag, der vil give os mere gødning. Lige efter foreslog VKO at åbne op for gødningssækken og gradvist fjerne normreduktionen, sætte et stort måleprogram i gang og fjerne randzonerne. Vi synes, at de allerede **fra starten** skal give os lov til at gøde efter afgrødernes behov, men det er da skridt i den rigtige retning og det vil styrke vores konkurrencedygtighed og indtjening betydeligt.

Dias: Ung landmænd

Det skal også gerne være med til at åbne for at flere unge får lyst og mod til at drive landbrug – også selvom man ikke har en far, med en ejendom man vil overtage. Det er lige ved at gennemsnits-

alderen for os landmænd stiger med et år for hvert år, der går. Det kan jo ikke blive ved.

Glidende generationsskifter, samarbejde mellem landmænd, nye ejerformer, og andre finansieringsmodeller kan være noget at det, der giver unge landmænd muligheder for at komme i gang. En halv million i egenkapital rækker ikke langt, når man som ung landmand sidder i banken. Vi erfarne landmænd skal gøre noget for at få de unge ind og dermed også få nye ideer og udviklingskraft ind i vores erhverv. Selv om der er krise, og vi er frustrerede over vores rammevilkår, så bliver de fleste af os jo ved, bl.a. fordi det på rigtig mange måder er et godt liv at være landmænd.

Det skal vi også huske at fortælle – **især** til de unge.

Hvis vi ser ud i fremtiden, så tegner der sig måske et helt andet landbrugslandskab i Danmark i fremtiden. Om 15-20 år dyrker vi måske kun halvt så meget korn som i dag, fordi det er en bedre forretning at dyrke græsser, der udnytter solens stråler og vækstsæsonen langt bedre, end vi kan med korn. Ny forskning viser, at hvis vi kan trække protein ud af græs på en omkostningseffektiv måde, så kan vi producere langt mere værdi pr. ha, end vi gør i dag.

Dias: dreng med drage

Afslutning

Det er en ret så sort tale, jeg holder i dag. Det ved I alle, at der er al mulig grund til.

Men jeg skuer også spændende perspektiver. Vi hører efterhånden mange politikere, som udtrykker forståelse for, at landbrugets vilkår er hen i skoven og skader det danske samfund. Om et år håber jeg derfor, at ordene fra denne talestol lyder:

- Vi kan fremover gøde afgrøderne efter behov
- Vi kan igen dyrke afgrøder med høje proteinindhold
- Vi kan sætte fuld fokus på driftsledelse
- Vi kan få lov at vise, hvad danske landmænd dur til.

Tak!